Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 108 JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 7, 1996 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЧЕРВНЯ 1996 р. Ч. 108. РІК CIII

Делеґація Верховної Ради відвідала Грузію

Київ (УНІАР). — Делегація Верховної Ради України відвідала столицю Грузії Тбілісі, де футбольна дружина українського парламенту змагалася з парляментарною футбольною дружиною Грузії. Перемогли грузини з вислідом 3:2.

Матч відбувся напередодні п'ятої річниці незалежности Грузії, отже наступного дня українська делегація взяла участь у їхньому святкуванні: була присутня на військовій параді Збройних сил Грузії на майдані Шота Руставелі, відвідала визначні місця та старовинний монастир Джварі.

Парляментську делегацію України прийняв заступник голови парляменту Грузії, керівник Грузинської спілки кінематографістів Ельдар Шев'єлія. Він сказав, що Грузія вбачає в Україні свого великого друга, тому бажає Україні якнайшвидше стати багатою і сильною. Е. Шев'єлія також висловив задоволення динамічним розвитком українсько-грузинської співпраці.

Депутати України ознайомилися зі структурою і працею грузинського парляменту, у якому є 232 депутати, з яких 150 обрано за партійними списками і 82 за мажоритарною системою. Більшість у парляменті має Спілка громадян Грузії - партія, очолювана президентом. Опозиція — Народна демократична партія Грузії та фракції партій "Відродження", "Надія", "Мажоритар" і "Абхазія". Грузинські парляментаристи вирішили створити постійну делеґацію для зв'язків з Україною.

Візита завершилася офіційним прийняттям від імени голови парля-менту Грузії Зураба Жванії.

Депутат України Анатолій Хунов, який очолив групу міжпарляментарних зв'язків з Грузією, сказав, що візита була не заради футбольних змагань, а переслідувала політичні цілі. Під час зустрічі домовлено, що в Україну невдовзі прибуде парляментська делеґація Грузії, а також група грузинських підприємців, які мають намір об'їхати всі области України з метою налагодження економічних взаємин.

СХВАЛЕНО ПРОЄКТ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Київ (УНІАР).— У вівторок, 4-го червня, Верховна Рада України схвалила в першому читанні проєкт нової конституції України.

На пленарному засіданні під час обговорення проєкту конституції України, підготовленого Тимчасовою спеціяльною комісією, було зареєстровано 337 депутатів. Представники від груп і фракцій мали по 10 хвилин для зауважень і пропозицій. Додатково мали по три хвилини по одному представникові від груп і фракцій для пропозицій щодо голосування. Головував на засіданні Олександер Мороз.

Після тривалого активного і гострого обговорення за прийняття проєкту нової конституції України в першому читанні проголосували 256 депутатів. "Проти" проголосувало 106, утрималося 19 і не голосувало 9 депутатів.

На пропозицію Тимчасової спеціяльної комісії проєкт конституції визнано невідкладним і схваленим у першому читанні. Друге читання призначено на 19-го червня, а тимчасова спеціяльна комісія до того дня має внести до деяких положень зміни з урахуванням депутатських зауважень і пропозицій.

Під час обговорення проєкту комуністи вимагали внесення змін до статті 20 щодо державної символіки України, бо їх не влаштовує синьо-жовтий прапор. Голова фракції соціялістів Іван Чиж запропонував до статті 41 додати слова, що право приватної власности ґарантується тільки тоді, коли ця власність має законне походження, а до статті 92 додати слова, що "держава не допускає експлуатації людини людиною".

Загалом ліві фракції виступили проти прийняття підготованого комісією проєкту конституції, вимагали внести до нього їхні пропозиції і винести на обговорення 11-го червня.

Праві й центристи, навпаки, настійно вимагали негайного схвалення проєкту в першому читанні. Від групи "Державність" виступив голова Української Республіканської Партії Богдан Ярошинський, який сказав, що конституційний процес не повинен і не може бути ареною для політичної боротьби, оскільки ні одна з політичних партій у теперішньому розкладі сил не може домогтися пов-ного задоволення своїх вимог. Конституція, ска-зав голова УРП, є основ-ним законом перехідного періоду і повинна бути результатом компромісу та своєрідним актом всеукраїнського примирення. Тому підготовлений Тимчасовою спеціяльною комісією проєкт може бути прийнятий в першому читанні.

По ухваленні проєкту конституції та закінченні сесії журналісти попросили деяких депутатів прокоментувати цю подію. Юрій Мірошниченко від фракції комуністів сказав: "Це кінець! Жодні поправки тепер внести

(Закінчення на стор. 3)

В Ірані заохочують антиамериканізм

Тегран, Іран. — Духовний керівник Ісламської республіки Іран Алі Хаменеї, виступаючи перед тисячами учасників жалібної процесії з приводу роковин від дня смерти імама Хомейні, закликав іранський народ „до опору американському тискові, який має своєю ціллю змусити Іран відмовитися від досягнень ісламської революції 1979 року".

А. Хаменеї впевняв, нібито „Америка хоче, щоб наша країна зреклася ідейної спадщини імама Хомейні, оскільки ця спадщина пробуджує мусульманські нації". Він ствердив, що Іран „успішно протистоїть запроводженому З'єднаними Стейтами Америки ембарго і продовжує іти шляхом, визначеним імамом Гомейні".

Як відомо, у червні 1995 року ЗСА встановили ембарго, яке забороняє торговельні і фінансові стосунки з Іраном. Конгрес прийняв закон, що передбачає санкції проти неамериканських компаній та фірм, які беруть участь в іранському нафтовому і газовому підприємництві. Вашінгтон звинувачує іранських лідерів у підтримці міжнародного тероризму, намаганні створити власну ядерну зброєю і унеможливити мирний процес на Близькому Сході.

„Ніхто не зможе відвернути наш народ з обраного нами шляху, ми ніколи не погодимося на компроміс у питаннях щодо жидівської держави і щодо підставових проблем ісламу",—підкреслив аятолла А. Хаменеї.

Г. Удовенко дав високу оцінку РПАС

Берлін. — Виступаючи на засіданні Ради Північно-атлантичного співробітництва (РПАС), що закінчилася 4-го червня, міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко високо оцінив ролю РПАС у підтримці европейської безпеки, згідно з повідомленням УНІАР. Він також висловив сподівання, що інші держави шануватимуть інтереси України так само, як вона шанує їхні.

В роки після холодної війни ролю РПАС і програми „Партнерство для миру" (ПДМ) в зміцненні

(Закінчення на стор. 3)

Україна дбає про повернення українців

Київ. — Чільне місце в етнічній політиці України займає проблема повернення українців на батьківщину і їхнє влаштування на рідній землі, заявив на пресконференції перший заступник міністра у справах національностей і міграції Володимир Трощинський. Про це повідомила УНІАР 4-го червня.

Разом з тим, сказав В. Трощинський, Україна виступає за відповідний рівень захисту прав українців у діяспорі і підтримує інтеграцію діяспори в політичне, соціяльне і економічне життя країн розселення, її пристосування до місцевої культури за умови збереження й розвитку національної самобутности.

Окреслюючи основні засади програми "Українська діяспора на період до 2000 року", яку затвердив Кабінет Міністрів 22-го січня цього року, В. Трощинський сказав, що особливу увагу Україна приділяє проблемам набуття українцями, що повертаються, громадянства, пенсійного забезпечення, захисту майнових прав і безмитних перевезень.

Проте, відповідаючи на запитання кореспондента УНІАР щодо надання українцям, які повертаються із місць заслання, депортації тощо, другого українського громадянства, В. Трощинський заявив, що подвійне громадянство для України неприйнятне з багатьох причин. Він не назвав яких.

Лише як виняток громадянство потрібно надавати особам, які мають

(Закінчення на стор. 4)

Відбудуться Загальні збори Шкільної Ради

Ню Йорк. — Шкільна Рада при УККА інформує, що Загальні збори українського вчительства, об'єднаного в системі рідного шкільництва, відбудуться 21—23-го червня ц. р. в готелі Рамада Інн в Іст Ганновері, Н. Дж. (130 Route 10, East Hanover, N. J.).

Загальні збори розпочинаються в п'ятницю, 21-го червня, о год. 7:30 вечора конференцією педагогічних дорадників та директорів Шкіл Українознавства та продовжуватимуться в суботу та неділю. В суботу, на год. 10-ту ранку, заплановано основну частину Загальних зборів, яка включає звіти членів Управи Шкільної Ради, їх обговорення та вибір нової Управи.

Крім ділових нарад передбачена також розвагова програма, а зокрема бенкет, який заплановано на суботу, 22-го червня, на год. 7-му вечора.

В неділю, 23-го червня, о год. 10-ій ранку відбудеться перше засідання новообраної Управи та інших керівних органів.

У справах з'їзду та бенкету слід звертатися на адресу Шкільної Ради: Educational Council, P. O. Box 391 — Cooper Station, New York, N. Y. 10276-0391; тел.: (212) 477-1200, fax: (212) 777-7201.

Розцвітають соняшники в Україні

Київ. — У вівторок, 4-го червня, Україна офіційно стала без'ядерною державою. Це відзначено окремою церемонією посіву соняшників на полях біля Первомайська, колишній базі СССР, де мали свої пристановища понад 80 ядерних ракет типу С-19 з прицілом на Америку, в присутності міністра оборони України Валерія Шмарова і секретаря Департаменту оборони ЗСА Вілліяма Перрі та міністра оборони Росії Павла Грачова.

Як уже було інформовано, минулої суботи, 1-го червня, останні з 1,900 ядерних боєголовок заладовано та відставлено у Росію для знищення, згідно з договором між Україною, ЗСА та Росією, підписаного у січні 1994 року в Москві президентами Биллом Клінтоном, Леонідом Кравчуком і Борисом Єльциним.

У своїй промові під час офіційної церемонії біля Первомайська В. Перрі підкреслив, що „насіння соняшників замість ядерних ракет у землі України забезпечать мир майбутнім поколінням".

Президент Клінтон офіційно погратулював Україні з приводу закінчення ядерного роззброєння, що на його думку зменшило ядерну небезпеку в світі. Уряд ЗСА від часу проголошення Української незалежности, вклав чимало часу, труду і грошей, щоб цей процес ядерного роззброєння закінчився в Україні якнайшвидше.

Політичні аналітики Україну уважають буферною державою між Росією та Европою, але завжди у них виникає питання, чи дасть Росія можливість цвісти українським соняшникам, а з тим і мирові в Европі.

Національні парки і заповідники вимагають уваги

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Тому, що в ЗСА особливо від-дають увагу проблемі плекання національних парків і заповідників не-має нічого дивного, що саме тут відбуваються на цю тему міжнародні конференції та семінари. Завдяки тому на останній тороду конференції, що відбулася в перших днях травня у Ню Йорку, був гостем також представник України, серед численних чужинців переважно із азійських та африканських країн, як також з Південної Америки. Українським представником був Микола Стеценко, голова Відділу охорони національних парків і заповідників при Міністерстві Охорони Довкілля і Нуклеарної Безпеки в Україні.

М. Стеценко в редакції „Свободи".

Завдяки опіці та старанням Божени Ольшанівської, яка в часі конференції служила також перекладачем, представник України відвідав нашу редакцію та дав багато цікавих інформацій про заповідники та національні парки.

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В СУДАХ

СИМФЕРОПІЛЬ.— Заступник начальника Головного управління Міністерства Юстиції України Марина Трошина повідомила, що у Криму судові установи потребують не лише стабілізації з виплатою зарплатні, але й звичайних конвертів для пересилки повідомлень чи інших документів. Така економічна ситуація може привести до цілковитого розвалу судочинства, вважає М. Трошина.

ВІДРОДЖУЮТЬ СОЦІЯЛІСТИЧНІ ЗМАГАННЯ

СИМФЕРОПІЛЬ. — В Криму, де все ще дотримуються комуністичних традицій, зроблено спробу відродити соціялістичні змагання. Портрети ліпших виробничників з'явилися на дошках пошани підприємств і організацій. Всекримську дошку пошани врочисто відкрито в Симферополі. Її освятив Єпископ Симферопільський і Кримський Лазар УПЦ МП. Передовикам праці вручено дипломи і премії.

ЗАТВЕРДЖЕНО ПОРЯДОК ПОГАШЕННЯ БОРГІВ

КИЇВ. — Постановою Уряду затверджено механізм розрахунків товаровиробників перед державним бюджетом шляхом закладання до державної резерви виробленої ними продукції. Особливо це стосується товаровиробників, які заборгували перед бюджетом з обов'язкових платежів за отримані закордонні кредити під ґарантію Уряду України. Крім того, Уряд зобов'язав підприємства усіх форм власности до 1-го липня провести індексацію балянсової вартости фондів за індексами, визначеними Міністерством Статистики на 1-го жовтня 1995 року, з метою активізації інвестиційних процесів.

ГОТУЮТЬ ДИПЛОМАТІВ

КИЇВ. — Для Дипломатичної Академії України та Інституту міжнародних відносин при Київському Державному Університеті ім.Т. Шевченка уряд Південної Кореї виділив 200,000 дол. в рамках спільних проєктів підготовки дипломатичних кадрів. Із зазначеної суми передбачено витратити 150,000 дол. на придбання обладнання і технічних засобів корейського виробництва. Решта 50,000 дол.піде на безпосередню співпрацю з дипломатичними інститутами Південної Кореї.

ЗАТВЕРДЖЕНО АКЦИЗНІ СТАВКИ НА ІМПОРТ АЛЬКОГОЛЮ

КИЇВ. — Верховна Рада України встановила єдині для вітчизняних та імпортованих товарів розміри акцизного збору а також наступні тверді ставки мита на імпортований етиловий спирт і алькогольні напої. Зокрема за одну літру 100-відсоткового етилового спирту акцизний збір 3, а мито 5 екю; за літру натурального виноградного вина — відповідно 0.13 і 0.6 екю; шампанське — 0.3 і 1.0 екю; коньяки, бренді, горілка різних сортів — 2.5 та 5 екю за одну літру. Екю — европейська фінансова одиниця, вартістю трохи більше, ніж долар.

ВИСТАВКА В ҐАЛЕРІЇ СОРОСА

КИЇВ. — В ґалерії сучасного мистецтва Центру Сороса при Університеті "Києво-Могилянська Академія" відкрилася виставка "Музей архітектури (Фрагмент)". Проєкт виставки підготували художники О. Тістол та М. Маценко. Вони об'єднали архітектуру, живопис, фотографію, інсталяцію та вітражі для відтворення певних стереотипів у культурі 60-их — початку 80-их років та їх вплив на дизайн і архітектуру Києва, Черкас і Баришівки.

ВОЛОДІННЯ "СОФІЇ КИЇВСЬКОЇ" ЗБІЛЬШИЛИСЯ

КИЇВ.— Софійському соборові в Києві постановою Кабінету Міністрів надано статус Національного заповідника і окрім комплексу собору до нього зараховано низку територіяльних підрозділів, в тому числі музеї "Золоті ворота", "Кирилівська церква", "Андріївська церква", Музей Архітектурної Кераміки, а також Кримський Музей — Судацька фортеця. Фінансування заповідника здійснюватиметься за рахунок бюджету та позабюджетних джерел.

ПРАВОСЛАВНІ НЕЗАДОВОЛЕНІ

КИЇВ. — Тут з благословення Папи Івана-Павла II створено Києво-Вишгородський екзархат Української Греко-Католицької Церкви. Союз православних братств у зверненні до православних нагадує, що між Московським Патріярхатом і Римським Престолом є домовлення про неприпустимість створення керівних релігійних центрів на канонічних територіях інших конфесій. Наявність на Київщині 6-8 парафій не дає права на створення екзархату. Союз православних братств закликав керівників Православних церков України і Московський Патріярхат перервати відносини з Римським престолом, доки Ватикан не доведе, що прагне мати добрі відносини із Союзом православних братств.

В АМЕРИЦІ

НАЙНОВІШІ ОПИТИ газети „Ню Йорк Таймс" і телевізійної мережі Сі-Бі-Ес вказують, що в загальному популярність президента Билла Клінтона та сенатора Роберта Дола, як майбутніх кандидатів у президентських виборах залишилась беззмінною, незважаючи на їхні недавні життєві ускладнення. У президента — визнання кримінально винними його приятелів у Літтл Рок, Аркенсо, а у Р. Дола резигнація з Сенату в користь передвиборчої кампанії. Крім того, ці опити виказують, що тепер економічні питання не турбують громадськість, їх місце зайняли питання злочинности.

ПЕРЕБУВАЮЧИ В НЮ ЙОРКУ творець нової партії Реформ, Росс Перо дав інтерв'ю репортерам і керівникам щоденника „Ню Йорк Таймс" і повідомив, що номінаційна конвенція партії Реформ відбудеться десь у серпні поміж датами конвенцій Республіканської і Демократичної партій. Відповідаючи на запити Р. Перо намагався не критикувати в будь-який спосіб президента Билла Клінтона чи Роберта Дола, але натякнув, що у передвиборчих голосах забагато неґативізму. Одначе він відмовився прокоментувати на запит чи він кандидуватиме у цьогорічних президентських виборах.

У СВІТІ

ПЕРШЕ в палестинській автономії міжнародне летовище відкрито у смузі Ґази. Його побудовано за гроші, виділені спеціяльно для цієї цілі Европейським союзом. Летовище знаходиться поблизу міста Рафаґ, на кордоні з Єгиптом. У будівництві брали участь декілька єгипетських і марокканських фірм. На церемонії відкриття був присутній керівник палестинської автономної адміністрації Ясір Арафат. Його особистий літак першим приземлився на новому летовищі, прилетівши з єгипетського міста Ель-Аріша.

ВІДОМА ЯПОНСЬКА фірма „Соні" проголосила, що у найближчий час на ринку з'явиться портативний пристрій, який надасть можливість власникові наодинці втішатися відеозаписами. „Відеовокмен" складається з екрану на рідких кристалах, який подібний до звичайних окулярів, мініятюрного відеоплеєра і стереофонічних навушників. Відеоносієм є компакт-диск. Він забезпечує високу якість зображення і звуку, при цьому виникає вражаючий ефект „присутности". Водночас дія „відео-вокмена" не заважатиме навіть найближчому сусідові в авті чи автобусі. Важить пристрій тільки 310 грамів, а живлення батерії вистачає на 2 години 20 хвилин безперервної дії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Виховання нового покоління — на першому місці

Важко вже тепер знайти причину та початок того доволі несподіваного висунення проблеми виховання дітей в ЗСА на передове місце. Але таки в останньому часі всі чинники — від президента Билла Клінтона і його контркандидата Роберта Дола до журналістів включно — ставлять саме цю проблему як найважливішу для майбутнього країни і обговорюють її широко у промовах, дискусіях і на сторінках американської преси.

Найкращим доказом того є обкладинки популярних журналів останніх тижнів, які бачимо у всіх крамницях, із промовистими заголовками: „Хто буде говорити в обороні дітей?", „Як виховувати морально чистих дітей?" і т. п., а також велике віче у справі дітей, яке проведено у Вашінгтоні в присутності понад 200,000 осіб, у тому числі багато молоді та родин з дітьми.

Питання виховання нового покоління, занепад родинного життя та родинної дисципліни, зріст злочинности серед малолітніх та низький рівень публічних шкіл в ЗСА — ось, здається, головні причини, що дали поштовх вдарити на сполох: мовляв, „рятуймо наших дітей!"

Тим часом занепад моралі та відповідного виховання молодого покоління в цілій Північній Америці ішов поступово, але постійно, вже від довшого часу. Не раз застановляємося, кому було на користь продукування щораз більше брутальних фільмів для кіна і телевізії, хто придумав ряд рисункових монстрів, що заступили колись приємні та веселі постаті із фільмів Волтера Дісні, хто був творцем молодечої недбалої моди, яка наказує носити подерті, „на виріст" роблені штани, і шапку з дашком назад. Здається, що тут діяли мотиви такі, як у тих, що вже віддавна тихцем кружляють біля публічних шкіл великих міст, продаючи наркотики малолітнім, або навчаючи їх, як продавати це „добро" іншим. У всьому тому паном став гріш і бажання заробити, а з тим усі моральні засоби зійшли на делекий плян.

У висліді „маємо те, що маємо", і вистачить взяти американську газету в руки, щоб довідатися про майже щоденні випадки злочинів, крадіжок, наркоманії і подібних „благ" серед молоді, а то вже і дітей. Ось декілька днів тому засоби масової інформації подали вістку про те, що троє дітей віком 10-11 років вирішили строїти свою вчительку і тільки щасливим припадком вона врятувалася. Позавчора була інформація про 11-літню дівчинку, яка побила свого братчика-немовля так, що він помер у лікарні, а в іншому випадку мати висилала своїх троє дітей у віці 8-12 років красти, щоб в цей спосіб дістати гроші на наркотики.

Черга таких і подібних випадків є безконечна, а вік злочинців щораз молодший, і може саме цей факт став причиною несподіваної реакції усіх чинників і криком на сполох. Таким „криком" можна вважати публічну пропозицію президента Б. Клінтона встановити поліційну годину для молоді в цілих ЗСА і таким способом може вдасться обмежити кількість злочинів, які частіше трапляються вночі, ніж вдень. Цю пропозицію підтримав також Р. Дол, але відразу, як тут водиться, „мудреці-психологи" поставили її під сумнів, хоча поліційна година для молоді вже існує в деяких великих містах і стейтах. Але незалежно від того, чи цей закон прийметься загально, причина, що він конечний, лежить в першу чергу у батьків і тому що надто вільний стиль виховування зводить дітей і молодь на манівці, це тепер починають розуміти усі зацікавлені чинники. Вимоги більшої опіки та уваги до дітвори конечні і корисні, але таки найбільші вимоги треба поставити до матерів і батьків, які разом чи окремо мусять приділити дітям своїм більше уваги, якщо не хочуть, щоб стан моралі в ЗСА ішов так далі вниз, як тепер він іде.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто ро-зуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція*.

Володимир Звіглянич

ЗАСТІЙ І ВІДХІД Є. МАРЧУКА

II

Затримки виплат

У жовтні 1995 року на крайовій конференції провідних економістів перші офіційні особи держави — і Кучма, і Марчук — публічно засудили політику „сліпого" монетаризму як непридатну для України та проголосили „етап корекції" реформ у бік пом'якшення їхніх соціяльних наслідків. На ділі це вилилося у збільшення державних дотацій традиційним їх споживачам — колгоспам та радгоспам, підприємствам державного сектора та військово-індустріяльного комплексові. Затримки з виплатами заробітної платні, пенсій та стипендій між тим досягали страхітливих маштабів — близько більйона доларів. Ставало ясно, що зниження інфляції досяглося здебільшого штучним шляхом стриманого попиту, аніж пожвавленням виробництва та прискоренням приватизації. За цих умов Марчукові не залишалося нічого іншого, ніж думати над своїм політичним профілем. Йому ставало дедалі ясніше, що рано чи пізно він зазнає долі своїх попередників і на нього спишуть усі гріхи скаліченої совєтським тоталітаризмом економіки України. Щоб запобігти цьому, він бальотується у Миргороді (де він починав свою кар'єру кадрового оперативника КҐБ після закінчення Кіровоградського Пединституту у 1963 році) та обирається до парляменту з рідкісним на сьогодні результатом — близько 86 відс. Одночасно Марчук був головним у контактах з Москвою та Кримом під час кровопролиття між кримськими татарами та владою минулого червня. Аж до зими 1996 року його рейтинг був на рівні (а інколи і випереджав) рейтинг Кучми. Відчувши, що це не подобається президентові, Марчук знизив політичну активність весною і обмежувався спорадичними візитами до Москви, де він є членом комісії прем'єрів обох країн, та до Вашінгтону за грошима від МВФ. Досягти кардинальних зрушень на напрямку підписання українсько-російського договору про кооперацію не вдалося, і 24 травня Єльцин оголосив, що не поїде до Києва на „турпоїздку" і що доля українсько-російських відносин цілком залежить від того, чи будуть російські кораблі базуватися у Севастополі.

Кінець „корекції"

На гроші, з великими труднощами отримані від МВФ, український парлямент (не в останню чергу з участю Марчука) вирішив виплатити борги із зарплатою, відклавши економічні реформи (на що, власне, гроші видавалися) на потім. Стало ясно, що етап „корекції" реформ, на жаль, закінчився без очевидних результатів. Кредо Марчука як прем'єра закінчилося і з метою перешкодити посиленню його як політичного суперника Кучми на майбутніх виборах, останній підписав указ про його звільнення, звинувативши у „повільній" ході економічних реформ та надмірному захопленню створенням власного політичного прообразу, і призначення Павла Лазаренка, першого заступника Марчука, черговим — сьомим — прем'єр-міністром.

Звільнення Марчука аж ніяк не усуває його з політичної арени. Навпаки, цим актом Кучма підсилює його популярність серед населення, немовби ставлячи Марчука у позицію, в якій сам Кучма перебував до його обрання Президентом. Марчук зможе створити у парляменті досить поважну опозицію Кучмі, оскільки прообраз людини, що розв'язує проблеми, аніж створює їх і який міцно асоціюється покищо з діючим Президентом, апелює у рівній мірі як до націонал-демократів, так і до лівих.

Марчук має досить сильну групу персонально відданих та мовчазних, — зважаючи на минуле прем'єра, — помічників. Зовсім недавно його група була підсилена Дмитром Видріним, колишнім радником Кучми з питань внутрішньої політики, який відігравав поважну ролю у його передвиборчій кампанії. Кучма не має „тіму" навіть після 22 місяців свого президентства. Уряд становить тепер все що завгодно, крім групи людей, які мають однакові погляди на розвиток економічних реформ. Там можна знайти і прибічників клясичної макроекономіки і монетаристських важелів економічного розвитку, так і впевнених „державників" та людей взагалі без позиції. Крім того, майже третина Уряду має депутатські мандати, тому офіційна версія відходу Марчука в наслідок неможливості суміщення постів в Уряді і парляменті не має під собою ґрунту.

Вплив на відносини

Відхід Марчука негативно позначиться на відносинах з Москвою та Вашінгтоном. Москва вважала Марчука людиною, з якою можна мати справу та підтримувати необхідні контакти. Не можна скидати з шальки терезів ознайомленість Марчука з Прімаковим. Всього цього нема у Лазаренка, кому треба розбудовувати ці контакти з нуля. Про Вашінгтон вже годі й казати. Тут Лазаренка взагалі ніхто не знає, крім того, що він з Дніпропетровського — колись совєтської, а тепер вже й післясовєтської номенклятури. Попри це у недавніх президентських призначеннях починає бовваніти досить сумна орієнтація на персональну

(Закінчення на стор. 3)

Олег М. Волянський

А МекКарті все таки мав рацію...

Американський сенатор Джозеф МекКарті у п'ятдесятих роках очолював сенатську комісію, яка розслідувала протиамериканські дії комуністів в Америці. У той час просовєтські елементи інфільтрували американські інституції і працювали шпигунами для СССР. Це були місцеві комуністи та втікачі з Європи. Американська контррозвідка розшифрувала кабельграми шпигунів, висилані до совєтських зверхників, уже під час Другої світової війни, але урядові чинники не хотіли вживати ці інформації в суді, щоб совєти не довідалися, що їхній код розшифрований.

Декого зі шпигунів засуджено на підставі інших доказів, але більшість — ні. Як відомо, до засуджених належали Джулін і Етель Розенберги, Геррі Голд, Дейвид Ґрінґлес, Марк Зборовскі, Мортон Собел, Вілліям Перл, Алджер Гісс, Роберт Соблен і Клавс Фюкс. Ви вони — американці, мабуть, жидівського походження. Деякі інші, як, наприклад, Алфред Штерн, втекли за кордон і так оминули суду. Більшість шпигунів не можна було засудити, бо не можна було стовідсотково доказати вину. Американські „ліберальні" медії таврували і досі таврують сенатора МекКарті за його діяльність, називаючи ці дійсні протикомуністичні дослідження „полюванням на відьом", а слово „меккартизм" стало лайкою.

В новому поважному американському тижневику „Віклі Стандард", що його видають „неоконсервативісти", 15-го квітня ц. р. появилася на цю тему стаття Джана Е. Гейнса і Гарві Клера „Автед фром де колд" („Виведені на чисту воду"). У статті автори повідомляють, що недавно американські власті розкрили таємні архіви — „Венона файлс", які доказують, що сенатор МекКарті виконував правильну роботу, бо понад 200 високопоставлених осіб у ЗСА були совєтськими шпигунами. Більшість з них вже померла, наприклад, Морріс і Леонтіна Когени закінчили життя в Москві, живучи на совєтській урядовій пенсії.

Серед живих і на волі залишилося декілька осіб, наприклад, Джоел Бар, який має помешкання у Петербурзі та в Ню Йорку і займається продажем російської електроніки; Віктор Перло, визначний член американської Комуністичної партії; Ґері Маґдоф, видавець американського марксистського журналу „Мантлі Рівю"; Теодор Гол, фізик, на пенсії в ЗСА, та Доналд Нивен Вілер, який працював професором в американських і канадських коледжах, викладаючи фізику, тепер на пенсії.

Автори статті вважають, що хоч справа ще живих совєтських шпигунів є легально задавнена, все ж таки про злочини, що їх чинили ці люди, будучи на службі Сталіна і тоталітаризму, не треба забувати навіть після 50 років. Час не звільняє їх від відповідальности за їхню шкідливу і зрадницьку діяльність проти ЗСА і людства взагалі.

Автори вважають, що американські журналісти та історики не повинні ігнорувати „нечесну і мерзенну поведінку агентів, що живуть серед нас". До цього можна б ще додати, що американський Конгрес повинен посмертно регабілітувати та вшанувати великого американського патріота сенатора Дж. МекКарті, котрого безпідставно натавровано.

Публікація „Венона файлс" не заскочила нас, українців. Ми пам'ятаємо тих, що будували комунізм у нашій батьківщині, вживаючи терор і голод, що його „спонзорував" Лазар Каганович і йому подібні. На жаль, у нас ще не відкрито совєтських „Венона файлс", які вказували б на злочинців, що знущалися над українським народом і ще живуть серед нього, а може навіть на „теплих" урядових постах.

ВІСТІ З ОТТАВИ
Юлія Войчишин

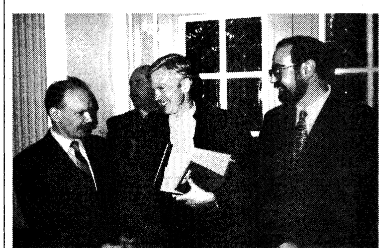
Презентація книжки Я. Сусленського „Справжні герої"

Блаженний муж на лукаву
Не вступає раду,
І не стане на путь злого.
І з лютим не сяде.
Т. Шевченко

У середу, 15-го травня, о 5-ій год. вечора в кімнаті „Коммонвелт" центрального бльоку парляменту Канади відбулася презентація книжок Якова Сусленського — українською мовою „Справжні герої" та англійською "They were true heroes". У підзаголовку сказано, що в книжці йдеться „про участь громадян України у рятуванні євреїв від фашистського геноциду". Вищеподаний текст з Шевченка — це тільки частина вірша з „Давидових псальмів", що послужив моттом до цієї книжки. Видало цю працю українською мовою 1993, а англійською — 1995 року Товариство „Україна" в Києві у співпраці з Міністерством Освіти України, Інститутом національних відносин і політології при Академії Наук України, Міжнародного товариства „Україна — Ізраїль" та Товариством єврейської культури України в серії „Праведники України". „Слово до читачів" написав тодішній Президент України Леонід Кравчук.

Автор книги Яків Сусленський, жидівського походження, народився 1929 року на Одещині. Закінчивши факультет англійської мови Одеського інституту іноземних мов, вчителював у школах України й Молдови. В 1970 році був заарештований і засуджений на сім років за „антисовєтську агітацію і пропаганду". На засланні був знайомий з багатьма дисидентами, між ними і з Левком Лук'яненком. Після звільнення виїхав в Ізраїль і там заснував Ізраїльське товариство єврейсько-українських зв'язків та став його головою.

Презентацію зорганізували амбасада України й ізраїльська амбасада в Канаді. Вечір відкрив заступник спікера в парляменті Дейвид Кілґур і в короткому слові наголосив важливість цієї книжки, яка була вже опублікована гебрейською мовою в Ізраїлі. Треба подивляти, сказав він, українців, які гинули, рятуючи жидів. Особливо підкреслив посвяту Митрополита Андрея Шептицького. В книзі є розділ про Митрополита Андрея під заголовком „Невизнаний праведник".

Під час презентації книжки (зліва): А. Веселовський, Д. Кілґур та Е. Єрушальмі.

Від амбасади України говорив радник Андрій Веселовський. Найперше він привітав радника амбасади Ізраїля Елі Єрушальмі і подякував українській та жидівській громадам у Канаді за допомогу в організації цього вечора, а Д. Кілґурові за те, що цей вечір відбувається в такому старовинному і розкішному оточенні.

„Це перша книжка, видана в Україні, предметом якої є подати до відома факти про тих українців, які в Другій світовій війні ризикували своїм життям, переховуючи і допомагаючи жидам під час німецької окупації України", — пояснив він.

А. Веселовський [illegible] сказав, що в сучасній Україні жиди становлять другу найбільшу меншину (після росіян), близько 500,000 осіб, що входять у всі сфери економіки і культури України та багато вкладають у розбудову незалежної України. Ця книжка, сказав він, допоможе розвиткові справді дружніх відносин між українцями та жидами в Україні, як і їхнім етнічним групам в Канаді.

Тимчасовий повірений у справах амбасади Ізраїля Елі Єрушальмі від імени уряду Ізраїля подякував тим громадянам України, що їх визнано праведниками дослідним центром „Яд Вашем" в Єрусалимі. „Ізраїльський нарід буде навіки вдячний тим, хто ризикував своїм життям, або і втратив його, рятуючи жидів", — сказав він. Присутність на цьому вечорі канадців українського й жидівського походження вселяє надію,

(Закінчення на стор. 3)

Василь Маркусь

„ТВОРИ" А. ВОЛОШИНА — НОВІТНЯ ІСТОРІЯ ЗАКАРПАТТЯ

II

Праця з мовознавчого розділу „О письменнім языці підкарпатських русинів" разом зі вступом А. Волошина до його мадярськомовної „Практичної малоруської (руської) грамматики" (1907) дає широке обґрунтування приналежности мови закарпатських русинів до української. Ця праця (видана в 1921 році) вперше виразно полемізує з русофільськими позиціями на Закарпатті, згідно з якими мала б бути впроваджена в школах російська мова.

Літературознавчий розділ представлений ґрунтовною розвідкою про Олександра Духновича, видатного закарпатського діяча і літератора XIX ст. (його відповідником у XX ст. став сам А. Волошин). Ця монографія, вперше опублікована 1923 року, подає правильне насвітлення творчости Духновича як народного письменника і діяча, хоч прихильники москвофільського напряму намагалися зробити з нього своє прапорне ім'я.

Літературні твори А. Волошина у збірнику надруковані майже повністю, за винятком коротких нарисів, перекладів та оповідань, розкиданих у довоєнній періодиці. Це — п'єси „Маруся Верховинка", „Без Бога ні до порога", історичні драми „Фабіола" (за англійським автором Н. Віземаном) та „Князь Лаборець" (друкується вперше з манускрипту А. Волошина).

Серед додатків у „Творах" А. Волошина цікавим є його заповіт (тестамент).

Бібліографія А. Волошина дуже промовиста. Релігійний, культурний і суспільно-політичний діяч А. Волошин залишив понад 60 книжкових видань, у тому числі половина — підручники. Неповна його бібліографія журнальних статтей, газетних виступів (статті, промови, інтерв'ю — понад 70, в тому числі кілька мадярською і чеською мовами, одна — англійською). Щоб зібрати повні „Твори" та скласти повну бібліографію цього вийняткового народного лідера, життя і творчість якого ілюструє шлях від реґіонального і вузько католицького патріота до соборника, залишається ще чимало зробити і дослідити сучасникам та майбутнім дослідникам.

Варто окремо відзначити цінні примітки редакторів до джерел передрукованих праць та згаданих у них установ і прізвищ. Це наче реґіональна енциклопедія карпатознавства, дуже потрібна сучасному поколінню на Закарпатті та загальноукраїнському читачеві.

На закінчення цієї рецензії слід згадати одну справу. Міжнародна наукова конференція в Ужгороді 11-12 березня 1994 року на тему „Карпатська Україна — пролог відродження української держави" прийняла ряд ухвали. Одна з них звучить: „Виходячи з того, що А. Волошин, окрім громадсько-політичної та культурно-просвітницької діяльности, має великі заслуги перед українським народом у сфері науки, зокрема в педагогіці, мовознавстві, літературознавстві, теології та журналістиці, Конференція звертається з пропозицією до Закарпатської обласної державної адміністрації та до Міністерства освіти в Україні присвоїти Ужгородському Державному Університетові ім'я цієї видатної людини".

Отже, є конечна потреба реалізувати це прагнення насамперед інтелектуальної еліти Закарпаття. Ряд вузів в Україні вже прийняли за своїх патронів Василя Стефаника, Осипа Федьковича, Лесю Українку, Михайла Драгоманова та ін., чим вшановано цих видатних людей та закріплено зв'язок їх творчости з близькими науковими установами. Хто може бути ближчим та достойнішим для Ужгородського Університету, як саме А. Волошин?! Ще до виникнення університету він був понад два десятки років директором головного педагогічного закладу Закарпаття — учительської семінарії в Ужгороді. З неї вийшли найкращі освітні діячі краю. П'ять років А. Волошин був зв'язаний з працею Українського Вільного Університету в Празі, був деканом філософського факультету, а останньо його ректором. Його спадщина в галузі культурної історії Закарпаття та педагогіки багата. Саме А. Волошин, батько національного відродження закарпатських українців, заслуговує на те, щоб Ужгородський Університет був названий його іменем. Щоб це сталося, треба зусиллями свідомої інтелігенції і народу, насамперед на Закарпатті, подолати пасивний опір національних нігілістів та бюрократів і задоволити історичну справедливість повної реабілітації А. Волошина й визнання за ним місця й заслуг, що їх не має ніхто інший в історії Закарпаття.

Ціна книжки — 25 дол. Можна замовляти і чеки виставляти на: KoZI, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622.

Лекції англійської мови

ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

У відповідь на гостру потребу новоприбулих іміґрантів у вивченні англійської мови „Свобода" відкрила нову рубрику п.з. „Просто про складне", яка друкується щодругий тиждень. Перше зайняття („Змінні частини мови") було поміщене у нашій газеті у п'ятницю, 24-го травня ц.р.

Від того часу ми одержали ряд позитивних відгуків на наше нововведення — як листовних, так і телефонічних. Марта Пронюк з Іст Ґрінвіллу, Па., пише: „Це дуже добре, що в газеті є рубрика „Лекції англійської мови". Чи не можна було б подавати ці лекції щотижня?" Далі автор листа висловлює пропозицію подавати в лекціях транскрипції слів.

Ми раді, що рубрика стала вам допомогою, і дякуємо за відгуки. Як бачите, сам матеріял відрізняється від усіх інших розмовників тим, що замість подачі сухих слів чи фраз, які завжди можна знайти у такого типу виданнях, він виясняє принципи англійської мови, які можна застосовувати в різних ситуаціях. Цим і пояснюється — транскрипцій не подаємо, бо їх можна знайти у словниках.

Якщо комусь із вас, шановні читачі, не вдалося дістати числа „Свободи" з першим зайняттям, пришліть нам заадресовану на себе конверту із відповідною маркою, і ми вам вишлемо копію першої лекції (у випадку наступних лекцій ми цього робити не зможемо). Наша адреса: SVOBODA Ukrainian Daily, English Lessons, 30 Montgomery St., Jersey City, NJ 07302. — Ред.

Зайняття друге

ПРО АРТИКЛІ

В українській мові цієї частини мови немає, і мимоволі виникає питання: навіщо вона здалася англійцям? Ми ж прекрасно без неї обходимось. Попробуймо розглянути цю справу.

Порівняймо дві українські фрази:
Мені подобається книга.
Книга мені подобається.

Переносячи слово „книга" вперед, ставлячи на ньому наголос, ми передали деяку додаткову інформацію (мова тепер явно про якусь певну книгу, щось про неї відомо). Виходить, що у мові повинні бути засоби для передачі відтінків, нюансів, які не завжди відображені в тексті. При особистому спілкуванні цих можливостей більше (наприклад, за рахунок інтонацій), тому усна мова простіша і коротша, ніж письмова.

Кожна мова має різні такі можливості. З точки зору черги слів, різних інтонацій — українська мова дуже гнучка. В англійській ж мові черга слів чітко установлена. Тому з'явилися два всюдисущі слівця — артиклі. Артикль — один із визначників іменника.

Очевидно, в реченні основне навантаження несуть на собі іменники і дієслова. У англійського дієслова, як ви скоро побачите, предостатньо засобів для висловлення відтінків. Артиклі ж — це помічники іменника, його вірні слуги. Артикль стоїть перед іменником, при чому він — найперший серед можливих визначників іменника.

a book — a good interesting English book.

А тепер — конкретні відомості.

Неозначений артикль a (або an) походить від слова **one** — один, і частково зберіг це значення.

a book — якась одна, довільна книга, про яку мова вперше.

Означений артикль the походить від слова **that** — той, і також зберіг зв'язок із цим значенням.

the book — визначена, певна книга, про яку щось відомо (так, якби ви показали на неї пальцем).

Поскільки іменник має однину і множину, це має вплив і на артикль.

Для однини: **a, the**
Для множини: **the**

Як бачите, неозначений артикль по самій своїй суті не може стояти перед іменником у множині:

I see a boy. — I see boys.
I know the girl.— I know the girls.

Часами кажуть, що артиклів в англійській мові три, додаючи сюди „нулевий" артикль. Мається на увазі ось що: деякі іменники англійської мови виступають завжди без артикля; термін „нулевий артикль" підкреслює, що будь-який артикль у цьому випадку буде помилкою. До них відносяться назви місяців, днів тижня, власні імена і деякі інші групи іменників.

В тому, що стосується артиклів, кожне правило тягне за собою ланцюг застережень. Візьмімо один із найпростіших випадків — власні імена. Виявляється, в деяких випадках означений артикль все ж потрібний:

1) коли ім'я супроводжується постійним означенням:
Alexander the Great,
Elizabeth the Second;

2) коли ціла родина називається по прізвищу:
The Joneses live in California.
Джонси живуть у Каліфорнії.

Можна виписати безліч правил щодо того, який саме артикль слід вживати в тому чи іншому випадку, скільки буде винятків і застережень, але усіх сумнівів вам все одно не позбутися. Щоб не помилитися, потрібен дуже великий досвід.

Ми не будемо тепер кидатися на цю фортецю, а лише підсумуємо основні характеристики артиклів, які всетаки поможуть вам в не занадто складних ситуаціях.

A (AN)

неозначений;
ставить в ряд із йому подібними;
якийсь один, деякий, любий;
вперше згаданий;
один із групи подібних.

THE

означений;
індивідуалізує;
конкретний, відомий, ось цей;
не вперше згаданий;
єдиний у своєму роді.

Хотілося б, щоби були чіткі правила, де який ставити артикль, але їх просто немає. Одначе, якщо підійти до справи не стандартно, виясниться, що можна знайти формулювання-заборони:

1. Не можна вживати кількісний іменник в однині без артикля; можна **a cat, the cat.**

2. Не можна вживати іменник маси з неозначеним артиклем; можна **water, the water.**

3. Не треба ставити ніякого артикля перед абстрагованими поняттями:

Life is good. — Життя гарне.

Бачите, виявляється, для артиклів поділ іменників на обраховальні та необраховальні має першорядне значення. Але врахуйте, що є іменники, які відносяться і до тієї, і до іншої кляси, й означають вони як конкретний предмет, так і загальну масу. Порівняйте:

I eat an egg for breakfast. (Точно так само **a carrot, an onion** означає одну морквину, цибулину).
You have egg on your shirt.
There is no onion in this salad. (Тут це вид харчів — іменник маси).
I see a hair in the soup (одну волосинку);
His hair is black (ціла маса волосся, тим не менше це слово відноситься до однини).
Would you like a beer? (одну порцію);
Beer is fattening — пиво впливає на товстіння.

Ряд слів (**school, college, class, bed, church** і т.д.) можуть означати як конкретний об'єкт, так і абстраговане поняття.

The bed in my room is comfortable.
I go to bed at eleven o'clock.
She goes to church every Sunday.
Where is the church?

Так що цілий ряд виразів (**go to school, go to college, go to work**) вповні „законно" обходиться без артикля.

Хочемо ще раз підкреслити, що артикль ставиться перед іменником для того, щоб уточнити його значення. Якщо цю функцію виконують інші слова — визначники іменника, то артикль стає непотрібним. Ось три найпростіші і найрозповсюдженіші групи слів, які виключають артикль:

вказівні займенники — **this, that**
присвійні займенники — **my, his** і т.д.
числівники — **1, 2, 3** і т.д.
I see a dog. I see his dog.
I see this dog. I see two dogs.

І, накінець, дві практичні поради — як уникнути типових помилок.

Якщо ви називаєте професію людини, вживайте неозначений артикль (один із групи):

He is a doctor.

Слова: теперішнє, минуле, майбутнє завжди вимагають означеного артикля (бо як і минуле, майбутнє у нас одне):

In the future don't do this. — В майбутньому цього не робіть.
Forget about the past.
Don't worry about the future.

Автор лекції — Віталій Левенталь. Опрацювала матеріял відповідальна за рубрику Г. Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

© В. Левенталь

Г. Удовенко...

(Закінчення зі стор. 1)

довір'я між колишніми ворогуючими військово-політичними блоками важко переоцінити, сказав Г. Удовенко.

Прикладами успіхів діяльности РПАС і ПДМ, за словами Г. Удовенка, можна назвати підтримку нових незалежних держав, зусилля щодо збереження сприятливішого середовища безпеки країн Центрально-Східньої Европи, віднайдення спільних напрямків співробітництва у сфері безпеки з традиційно невтральними країнами, налагодження співробітництва з Росією, а також унікальну за своїм змістом та географічним охопленням участників операцію сил втілення мирної угоди в Боснії і Герцеговині.

В засіданні РПАС брали участь міністри закордонних справ 38 країн-членів цієї організації та трьох країн-спостерігачів. Крім того, були присутні генеральний секретар Західньо-европейського союзу та керівні представники Організації безпеки та співробітництва в Европі.

Г. Удовенко підкреслив, що Україна продовжуватиме активну участь у РПАС і ПДМ як складову частину загальної політики „у напрямку до НАТО", визначеної Президентом України.

Говорячи про ставлення України до поширення НАТО, Г. Удовенко зазначив, що Україна розглядає таке поширення як частину ширшого процесу розбудови нової европейської безпеки і загалом з розумінням ставиться до прагнення держав Центрально-Східньої Европи увійти до НАТО.

Разом з тим, підкреслив міністер, „ми маємо повне право очікувати від наших партнерів такої ж поваги до наших інтересів безпеки".

У зв'язку з цим Г. Удовенко висловив стурбованість України з приводу заяв окремих лідерів сусідніх держав та представників НАТО щодо гіпотетичної можливости розміщення ядерної зброї на їхніх територіях в рамках можливого процесу поширення НАТО.

„Чим би не були викликані ці заяви, — сказав Г. Удовенко, — вони не служать цілям партнерства та довір'я, і не можуть сприйматися з розумінням в Україні", яка лише кілька днів тому вивезла зі своєї території останній ешелон із стратегічними ядерними боєголовками і реально стала без'ядерною державою. Тому є більш ніж природнім, що Україна виступає за створення в Центрально-Східній Европі зони, вільної від ядерної зброї, підкреслив він.

НОВИЙ прем'єр-міністер Ізраля Бенямін Нетанягу закликав керівників Йорданії і Єгипту до невідкладних переговорів з приводу продовження мирного процесу в регіоні. Цей крок ізраїльського прем'єра позитивно оцінено в Йорданії. Разом з тим йорданський міністер інформації Марван аль-Мушір сказав, що його країна чекатиме, поки в Ізраїлі не буде остаточно зформовано новий уряд у повному складі.

ЩОБ ВИПЕРЕДИТИ республіканців у їхніх вже від довшого часу обговорюваних можливостях зменшення податків на 15 відсотків, президент Билл Клінтон у вівторок, 4-го червня, публічно повідомив про свою пропозицію податкових кредитів для оплачення перших двох років вищих студій. Промовляючи на випускній церемонії у Принстонському університеті, Президент заявив, що „в сьогоднішніх часах вища освіта є запорукою економічного прогресу". Згідно з пропозицією Президента родини, які заробляють менше як 100,000 дол. мали б вибір одноразово відняти 10,000 дол. від своїх річних прибутків або отримати 1,500 дол. податкового кредиту для дитини-студента.

Презентація...

(Закінчення зі стор. 2)

що співпрацюючи разом, амбасада з амбасадою, держава з державою, а народ з народом, запевнить, що „голокост ніколи не повториться", — сказав гість.

Після цього Д. Кілгур запросив усіх на прийняття, де продовжувалися розмови, знайомства з присутніми жидами та парляментарними інтернами з України, яких прийшло на презентацію коло 30 осіб.

Національні...

(Закінчення зі стор. 1)

Від нього довідуємося, що в Україні щойно два роки тому вироблено першу програму розвитку заповідників, а перед роком створено до цього окремий департамент, який саме очолює наш гість. Питання заповідників і національних парків М. Стеценкові не чуже, він закінчив гидрологію в Університеті ім. Т. Шевченка в Києві і вже 14 років працював у водному господарстві країни, а останніх шість років посвятився екологічним проблемам.

Вже майже п'ять років проминуло від часу, коли в Бразилії, в Ріо де Жанейро, відбулася перша широка конференція на тему охорони довкілля, на якій договір щодо охорони живої природи підписало 140 держав, в тому й Україна.

— Яке завдання мав тепер цей курс в Ню Йорку? — питаємо нашого гостя.

— Метою семінара було дати лекції про плянування охорони довкілля і вирішити спільні проблеми з цієї ділянки. Дякуючи організації „Center for Environmental Research and Conservation", а зокрема стараннім директора програми в Колюмбійському університеті проф. Дана Мельника, я зміг приїхати тут вперше і за два тижні багато скористати із помічю Б. Ольшанівської.

— А як представляється питання охорони довкілля в Україні?

— Мусите знати, що Україна знаходиться в перехідній стадії розвитку. Твориться нова екологічна політика. На семінарі була дискусія на тему заповідників і їх розвитку і я міг звітувати, що в Україні є зараз чотири національні парки і 15 природних заповідників. В тому числі три є включені в світову систему унікальних природних комплексів, а це Асканія Нова, Чорноморський і Карпатський заповідники. Вам певно відомо, що у нас ліс не може бути приватною власністю і тепер не дозволено так, як раніше, вирубувати ліси тому, що вони затримують радіоактивність.

— А все ж екологічна проблема є в Україні дуже жива, ще тепер в 10-річчя трагедії Чорнобиля дуже багато про це пишуть, чи не так?

— На мою гадку є багато недоліків у цій пропаганді та непотрібного переляку. Наслідком того ми відстрашуємо від України туристів, а це ж для нас джерело припливу чужої валюти. А втім міністерство, до якого належить мій відділ, видає щороку обширний звіт п. з. „Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні" про те, що зроблено за рік і які є висновки. Цей звіт іде до парляменту на оцінку. На підставі звітів в Україні є понад 1,600 штук об'єктів, які входять в систему заповідників і все це є об'ємом 1,75 мільйонів гектарів землі. Але ми уложили тепер програму, яку прийняв парлямент, щоб цю територію вдвічі збільшити до 2000 року. Маємо проєкт заповідника у Ґорганах та інші пляни. Однак кожний мусить бути узгіднений Верховною Радою, а опісля указ підписаний Президентом України.

Ось над тим я і постійно працюю, щоб ми мали якнайбільше нових заповідників, а рівночасно плекали давні. Чи знаєте, що минулого року в ЗСА було 17 чоловіків з України, які звиджували заповідники ЗСА? Плекаємо також світовий зв'язок через ЮНЕСКО. Головне, однак, здати собі справу, що природа мудріша за людину, а якщо ми не збережемо природи в Україні, то вратимо українську ментальність, яка завжди базувалася на природі і на її красі.

Схвалено...

(Закінчення зі стор. 1)

не вдасться, особливо щодо офіційного статусу російської мови і щодо кримської конституції. Для цього вже потрібно буде 300 голосів. Це не реально". Наталія Вітренко від Прогресивної Соціялістичної Партії зазначила: "Битву у Верховній Раді програно. Прогресивні соціялісти мають намір звернутися по допомогу до народу".

Депутат від групи "Реформи" Ігор Осташ сказав, що "це блискуча перемога". Президент Фонду "Українська Перспектива" Сергій Одарич вважає, що "Верховна Рада зробила крок, необхідний для України за будь-яких обставин". Це, на його думку, є позитивною подією, бо віднині найлегітимнішим є проєкт конституції України, підготовлений Тимчасовою спеціяльною комісією, свого часу взятий Верховною Радою за основу. Цей проєкт є демократичнішим і прогресивнішим ніж проєкт, підготовлений Конституційною комісією. Проте Одарич передбачає, що Президент Л. Кучма спробує тиснути на парлямент через своїх представників під час другого читання.

Позафракційний депутат Євген Смірнов вважає, що "відбудся запродаж України оптом у першому читанні".

Застій...

(Закінчення зі стор. 2)

льояльність, аніж на професійну компетентність.

Проти цього можна заперечити припущенням, що Лазаренко — це перехідна фіґура, адже зовсім недавно Кучма призначив на пост свого радника з макроекономіки відомого економіста-риночника Володимира Ланового. Є діючим також і провідний економіст-реформатор Віктор Пинзеник. Може, вони будуть кандидатами на чергового прем'єра, призначення якого, враховуючи ритміку післясоветського кадрового оновлення, може відбутися десь вже восени? А покищо можна констатувати, що призначення Павла Лазаренка малоймовірно буде тим мотором, який зрушить розвиток економічних реформ в Україні з місця.

Повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ЗАСВІТИ

бл. п.

АННИ МОХ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в середу, 3-го липня 1996 р., о год. 9-ій ранку

в церкві свв. Володимира і Ольги в Ґлен Спей, Н. Й.

Ласкаво просимо про молитви за спокій душі покійної.

Муж — ДАНИЛО з родиною

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

св. п.

МИРОСЛАВА ХРІНА

відбудеться

ПАНАХИДА

у неділю, 9-го червня 1996 року, після Служби Божої (10-та год. ранку)

в Українській Автокефальній Православній Церкві св. Андрія Первозванного у Дітройті, Миш.

До численної участи просять друзів і приятелів покійного

дружина — СВІТЛЯНА
батьки — АНДРІЙ і МАРІЯ
сестра — ІРЕНА
брати — РОМАН,
— ЯРОСЛАВ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого найдорожчого МУЖА, ТАТА, ДІДУСЯ, ПРАДІДА, ШВАҐРА і ВУЙКА

св. п.

ВАСИЛЯ НАТИНИ

будуть відправлені св. Літурґії за упокій його душі в четвер 13-го червня 1996 р. в слідуючих церквах:

Ню Йорк, церква св. Юра, год. 9-та ранку;
Озон Парк, церква св. Покрови, год. 9-та ранку;
та в церквах в Україні: в Самборі, Львові, Великому Любіні та Пукиничі.

Про молитви за нього просить

дружина — АННА з родиною

ПОДЯКА

5-го травня 1996 р. з Волі Всевишнього несподівано на 56-му році життя відійшов від нас у вічність наш дорогий і незабутній МУЖ, БАТЬКО, СЕСТРІНОК і КУЗИН

бл. п.

КАЗИМИР БОГДАН

В сороковий день смерти
будуть відправлені Служби Божі за душу покійного
в церкві св. Йосафат 13-го червня 1996 р. о год. 9-ій рано у Філядельфії
і в церкві св. Юра в Ню Йорку 14-го червня о год. 9-ій рано.
Щира подяка о. Ігорови Мідчакови за похоронні відправи в заведенні, в церкві Пресвятої Богородиці та на цвинтарі.
Щиро дякуємо родині, друзям і знайомим за численну участь в похоронних відправах.
Дякуємо за надіслані квіти до похоронного заведення.

Щира подяка за Служби Божі, які пожертвували:
д-р І. Савчук з родиною (2), С. Савчук, Л. Я. Черник, Л. П. Михалевич, Б. К. Богдан, Л. Лозинський, А. Салецька, Р. О. Весоловські, С. І. Сапка, С. С. Меєрс, Ґ. Яцусь, М. А. Богдан, Я. М. Крупки.

Дякуємо щиро за пожертви на Фонд Чорнобиля Союзу Українок Америки:

по 50 дол. зложили: — Люба і Павло Михалевичі, Бронислав і Катруся Богдани, Стефанія Савчук, Лідія і Ярослав Черники, Рома і Зенон Васильців, Ірена і Богдан Глушевські, Христина і Юрій Кушнірі, Міра і Александер Білани, Ілєйн Денджело;
25 дол. зложили — Анна і Адам Домбровські;
по 20 дол. зложили — Миролюб Лозинський, Петро і Ненсі Михалевич, Марія і Дейвид Тряна, Стефанія Михалевич, Андрій Михалевич, Ірена і Стенлі Сапка, Лідія і Андрій Закревські;
10 дол. зложили — Михайло і Аліда Богдан.
Разом — 625.00 дол.

Щиро дякуємо всім жертводавцям за пожертви і молитви за покійного.

Горем прибита родина:

дружина — ЛІНДА
доні — ЛЯРИСА І АДЯ
тети — ЛЮБА МИХАЛЕВИЧ з мужем ПАВЛОМ
— ЕРНА БОГДАН
вуйко — БРОНИСЛАВ БОГДАН
з дружиною КАТРУСЕЮ
і кузини з родинами.

ЛІЛЯ БОГДАН

З жалем і смутком повідомляємо, що 25-го квітня 1996 року на 69-му році життя після довгої недуги відійшов у вічність в Міннеаполісі, Мінн.

бл. п.

АНАТОЛЬ ГНОЄВИЙ

Покійний був активним членом організацій Українського Державницького Фронту, Українсько-Американського Центру в Міннеаполісі та професійних українських і американських товариств. Був довголітнім диригентом хору Української православної церкви св. Архистратига Михаїла, де упорядкував і видав збірку музики церковних Богослужб, які вживаються в українських церквах на всіх континентах українських поселень.

Вічна йому пам'ять!

Сестра — ОЛЬГА БРЕСЛАВЕЦЬ з родиною

Ділюся сумною вісткою з родиною і приятелями, що 8-го травня 1996 р. після тяжкої недуги відійшов у вічність мій дорогий і незабутній МУЖ

бл. п.

СТЕПАН ШУМСЬКИЙ

народжений 1-го вересня 1912 р. на Волині

ПАНАХИДА відбулася 10-го травня 1996 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Humes Funeral Home, Addison, Ill.

ПОХОРОН відбувся в суботу 11-го травня 1996 р. в православній церкві св. Андрія, а опісля на церковний цвинтар св. Андрія в Блумінґдейл, Ілл.

Залишені у глибокому смутку:
дружина — АННА
сестра — ВЕРА
і вся родина в Україні.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

великі заслуги перед Україною, вважає В. Трощинський.

Він поінформував журналістів про пропозиції групи з випрацювання змін і доповнень до закону України про громадянство, які перебувають тепер на розгляді в комісіях Верховної Ради. Між іншим запропоновано зняти деякі обмеження щодо знання української мови, а також підтвердження джерел існування тих осіб, які свого часу проживали в Україні, але були депортовані, вислані тощо. На думку В. Трощинського, це полегшить повернення, зокрема, до Криму кримських татар, греків, німців тощо.

Заступник міністра підкреслив, що програма, ухвалена Кабінетом Міністрів, спрямована передусім на задоволення культурних потреб східньої діяспори. П'ять розділів її присвячені організаційно-правним засадам співпраці з діяспорою, духово-культурному взаємообмінові, забезпеченню освітянських потреб, розвиткові соціяльно-економічного співробітництва і міґраційній політиці.

Але головним при здійсненні програми є внутрішня мобілізація українських громад до розвитку етнокультурної самобутности, наголосив В. Трощинський.

Він підкреслив, що програму випрацьовано з урахуванням основних засад концепції етнополітики України, а саме: за політичну дійсність приймається сучасні політично-адміністративні кордони України; розпорошеність українців у світі; специфічність груп українців, що проживають на власних етнічних землях у сусідніх з Україною державах; спільність поглядів українців з діяспори на долю материкової України.

Наприкінці пресконференції В. Трощинський вручив журналістам 4-ий том „Енциклопедії української діяспори", який хронологічно є першим у серії із семи томів і є спільним виданням Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці і Фундації Приятелів Енциклопедії Українознавства. Ця енциклопедія є конкретним виявом наукової співпраці із західньою діяспорою, зауважив В. Трощинський.